

Psychologia sądowa i penitencjarna

Forensic and penitentiary psychology

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok IV/ Semestr VII
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia kliniczna i psychoterapia; Psychoterapia i terapia seksualna
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	3	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	30	49			
Ogółem	75	75			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z rolą psychologa w orzecznictwie sądowym – w sprawach karnych i cywilnych oraz w pracy z więźniami.
2.	Zapoznanie studentów w stopniu pogłębionym z czynnikami wpływającymi na wiarygodność zeznań, zasadami przesłuchania małoletnich, zasadami pracy psychologicznej z osadzonymi sprawiającymi problemy w czasie odbywania kary.
3.	Przekazanie studentom umiejętności opracowania planu badania świadka i osadzonego w celu sporządzenia opinii psychologicznej.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie zakres i współczesny stan wiedzy psychologii sądowej oraz rozumie na czym polega rola psychologa w opiniowaniu sprawców czynów karalnych oraz świadków w sprawach karnych i cywilnych	PS_WG03_Mgr PS_WK04_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na wiarygodność zeznań w zróżnicowanych kontekstach oraz techniki przesłuchań oparte na nauce psychologicznej i posiadające udokumentowaną skuteczność.	PS_WG02_Mgr PS_WG12_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).
W3	Student zna i rozumie teoretyczne podstawy psychologii sądowej – motywacje i charakterystyki przestępców i ofiar, psychologiczne procesy i korelaty izolacji więziennej, dynamikę relacji między osadzonymi a personelem penitencjarnym.	PS_WG01_Mgr PS_WG07_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi kompleksowo opisać proces przesłuchania małoletniego (pokrzywdzonego) świadka – cel, elementy i etapy przesłuchania, rolę psychologa, skuteczne metody.	PS_UW06_Mgr PS_UW07_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji).
U2	Student potrafi wykorzystywać w praktyce wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii sądowej i penitencjarnej aby analizować i wyjaśniać zróżnicowane zjawiska dotyczące przestępców – zachowanie w trakcie izolacji więziennej, resocjalizacja i readaptacja, recydywizm.	PS_UW03_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji, rozwiązywania problemów).
U3	Student potrafi opracować plan badań skazanego dla celów readaptacji społecznej, przygotować raport i interpretację wyników takiego badania oraz współpracować ze specjalistami z innych dziedzin w tym zakresie.	PS_UK01_Mgr PS_UO01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu conceptualizacji przypadków).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do przyjęcia postawy promującej naukę, metodę naukową i bazowanie na dowodach naukowych w zróżnicowanych kontekstach sądowo-penitencjarnych.	PS_KO01_Mgr PS_KK03_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do przyjęcia etycznej postawy względem ofiar i sprawców przestępstw.	PS_KO02_Mgr PS_KO03_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do samodzielnego identyfikowania braków w swojej wiedzy i kompetencjach oraz ograniczeń w zróżnicowanych źródłach informacji oraz do brania ich pod uwagę przy argumentowaniu stwierdzeń, oferowaniu interpretacji i wystawianiu opinii.	PS_KR01_Mgr PS_KR02_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Związek psychologii i prawa. Przedmiot i zakres badań psychologii sądowej i penitencjarnej. Rola psychologa w sprawach karnych i cywilnych oraz w pracy penitencjarnej	3	1
2.	Rodzaje świadków. Proces przesłuchania z perspektywy psychologicznej. Przegląd metod i strategii przesłuchań. Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne mające wpływ na jakość zeznań. Ocena wiarygodności zeznań	3	2
3.	Rola ofiary w genezie przestępstw. Dzieci i kobiety jako ofiary. Cechy ofiar. Handel ludźmi. Przegląd statystyk, badań na temat psychologicznych korelatów.	3	1
4.	Psychologia sprawców przestępstw. Definicje, modele teoretyczne, społeczne i psychologiczne determinanty zróżnicowanych rodzajów przestępstw. Psychologiczna perspektywa na resocjalizację i recydywizm.	3	2
5.	Więziennictwo. Prawna, instytucjonalna i społeczna organizacja więziennictwa. Zasady klasyfikacji skazanych. Prawa i obowiązki osadzonych w zakładach penitencjarnych. Negatywne przejawy kultury więziennej.	3	1
6.	Psychologiczne skutki izolacji więziennej. Procesy uruchamiane przez izolację, taktyki stosowane przez skazanych w celu zmniejszenia dolegliwości izolacji, taktyki neutralizacji poczucia winy.	3	2
7.	Psycholog więzienny. Zakres kompetencji i odpowiedzialności. Obszary i metody badań osadzonych. Diagnozowanie i opiniowanie. Interwencje kryzysowe. Opracowywanie, wdrażanie i pomiar skuteczności indywidualnych programów resocjalizacji.	3	2
8.	Opiniowanie w sprawach rozwodowych i opiekuńczych. Metody badania dzieci i rodziców. Opiniowanie kandydatów na rodziców adopcyjnych. Elementy i obszary diagnozy i oceny. Sposoby integrowania informacji z różnych źródeł. Ograniczenia i błędy wnioskowania – przegląd badań.	3	2
9.	Opiniowanie w sprawach o ubezwłasnowolnienie, sprawach testamentowych i ubezpieczeniach. Obszar i struktura opinii, zakres niezbędnych informacji, metody ich pozyskiwania.	3	1
10.	Etyka zawodu psychologa w kontekście psychologii śledczej i sądowej. Trafność i generalizacja dowodów naukowych. Skuteczność wykrywania kłamstw, więziennych programów terapeutycznych, kary pozbawienia wolności – dowody empiryczne. Prawa podejrzanych, przestępców, ofiar. Zakres obowiązków i możliwości psychologa sądowego. Etyka procesu przesłuchań. Etyczne dylematy i konflikty ról w pracy psychologa sądowego.	3	2
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny i prezentacja multimedialna, analiza przypadków i przykładów, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)

	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	15	34
2.	Przygotowanie do egzaminu	15	15
Razem		30	49

Literatura obowiązkowa

1.	Ciosek, M., Pastwa-Wojciechowska, B. (2016). <i>Psychologia penitencjarna</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
2.	Holyst, B. (2023). <i>Psychologia kryminalistyczna: teoria i praktyka śledczo-sądowa</i> . Difin.
3.	Otto, R. K., & Heilbrun, K. (2019). The practice of forensic psychology: A look toward the future in light of the past. In <i>Clinical Forensic Psychology and Law</i> (pp. 467-480). Routledge.

Literatura uzupełniająca

1.	Badowska-Hodyr, M. (2016). <i>System penitencjarny w kontekście społecznych zagrożeń i szans</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
2.	Chojnacka, M., Poklek, R. (2017). <i>Negocjacje policyjne i więzienne</i> . Difin.
3.	Memon, A., & Gawryłowicz, J. (2018). The cognitive interview. <i>The handbook of communication skills</i> , 511-530.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	